

Věrná

SLÁŽ

1474-1
Sazceček Václ.
Inkavoc 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 15—16

V Zlatci dne 20. dubna 1951

Cena 6 Kčs

Pochod míru manifestací za splnění mírových požadavků

V tomto měsíci je pořádán v celé naší republice manifestační Pochod míru, jímž náš lid vyjadřuje pevně odhodlání bojovat za mír až do úplného vítězství všech mírových požadavků. Před zahájením Pochodu míru měl náměstek předsedy vlády arm. gen. Ludvík Svoboda, pověřený řízením Státního úřadu pro tělesnou výchovu a sport tento projev:

„Drazí spoluobčané, bratři a sestry, soudružky a soudruzi.

Všichni jsme dnes přímými účastníky největšího dějinného zápasu o udržení světového míru. Američtí imperialisté se již nespokojují vražděním v Koreji i jinde, ale chtějí především lži vehnat řadu ujařmených národů do nové světové války. Za tím účelem již bezostyšně vyzbrojují západní Německo a dávají tam moc i zbraně do rukou starých osvědčených nacistických vrahů. Proti těmto paličům nového světového krveprolití se stále rozhodněji staví stamiliony pracujících všech zemí a národů v pevném rozhodnutí zmařit jejich temné válečné cile a udržet stůj co stůj světový mír.

Stockholmský i varšavský světový kongres obránců míru, právě skončená Evropská dělnická konference v Berlíně, vzrůstající odpor lidových mas proti válce ve všech zemích i v samém západním Německu, konečně chrabrý bojový protest pracujícího lidu v Barceloně jsou svědectvím toho, že boj lidu o mír není možno udusit ani imperialistickým či fašistickým terorem, ale že právě naopak tento boj mohutní a sílí každým dnem.

Tím větší povinnost bojovat za mír vyplývá z této skutečnosti pro nás, neboť jsme pevně opíjeni o bratrský Sovětský svaz jako vedoucí sílu světové fronty míru a můžeme k boji o mír přispět jako svobodní lidé, jako šťastní budovatelé socialismu, plně podporováni v těchto svých snahách naší vládou, naší Komunistickou stranou Československa a presidentem republiky Klementem Gottwaldem.

Velikou posilou a zdrojem nového odhodlání v tomto světovém zápase o mír jsou nám slova velikého našeho přítele, osvoboditele a učitele generalissima Stalina, který řekl, že mír bude zachován a upevněn, vezme-li lid věc zachování míru do svých rukou a bude-li jí hájit do konce.

Jsme všichni povinni tak učinit! Jsme všichni povinni ještě usilovněji hájit věc míru do konce — v zájmu svých dětí, v zájmu budoucnosti našich národů, v zájmu společného šťastného života v socialismu! Jsme povinni tak učinit dále proto, abychom podpořili v boji o mír ty, kdož o něj bojují v nesrovnatelně těžších podmínkách starého světa imperialismu a jsoužato perzekvováni vlastními, válečným štváčům zaprodanými vládami.

Majíce v živé paměti hrůzy, které spáchal hitlerovský fašismus v celé Evropě, v Sovětském svazu a také u nás, ostře protestujeme především proti zločinné remilitarisaci západního Německa, v jehož bezprostředním sousedství žijeme a jehož fašistických vrahů chtějí američtí imperialisté znovu použít k vražedné válce proti nám, zemím lidové demokracie, Sovětskému svazu, jakož i proti jiným mírumilovným národům v Evropě.

Stavíme se dále plně za berlínskou výzvu Světové rady míru a dožadujeme se uzavření mírového paktu mezi pěti velmocemi, t. j. Spojenými státy, Sovětským svazem, Čínskou lidovou republikou, Velkou Británií a Francií. Tuto svou vůli a tento svůj požadavek jsme rozhodnutí stvrdit nejen svými podpisy, ale i činy, ještě obětavějším plněním všech úkolů při budování socialismu v naší vlasti, a to jak v továrnách, na vesnicích, v kancelářích, obchodech tak i ve školách a jinde. Na válečné přípravy amerických imperialistů odpovídáme ještě intenzivnější prací u vědomí toho, že jen tak můžeme posílit naši republiku a tím i síly míru v celém světě.

Na důkaz toho, že ostře protes-

tujeme proti přípravám nové světové války, proti znovuvyzbrojování západního Německa a že se dožadujeme uzavření mírového paktu mezi pěti velmocemi, se účastníme manifestačního Pochodu míru.

Účast v Pochodu míru, který bude uspořádán v dubnu postupně ve všech městech a obcích naší vlasti, stane se manifestací za splnění těchto mírových požadavků, viditelným protestem každého našeho občana proti podněcovatelům nové války a projevem jeho odhodlání dáti všechny síly do služeb veliké věci míru.

Pochod míru, který pořádá za spolupráce všech složek Národní fronty Zokol, se stane velkou mírovou uvědomovací akcí.

Pochod míru se stane výrazem fyzické síly i branné připravenosti našeho lidu, odhodlaného zmařit usilovnou prací temné cile imperialistických podněcovatelů nové světové války. Naši dělníci, rolníci, inteligence a naše mládež vyjadří masovou účastí v Pochodu míru svou žhavou nenávist a opovržení vůči americkým i jiným válečným dobrodruhům a dají tak najevo, že o mír neprosí, ale jsou pevně rozhodnutí jej vybojovat. Pochod míru se tak stane mohutným projevem oddanosti čs. lidu myšlence mírového soužití národů a radostnou manifestací jeho lásky a věrnosti k největší záštitě světového míru — k bratrskému Sovětskému svazu a generalissimu Stalinovi!

Proto všichni Češi a Slováci do Pochodu míru!

Nechť se pochod míru stane celonárodní demonstrací proti válečným paličům starého světa, proti remilitarisaci západního Německa a současně manifestací za mírový pakt pěti velmocí.

Nechť se Pochodem míru přihlásí všechen čs. lid k ještě usilovnějšímu boji o světový mír především obětavou prací na urychlené výstavbě socialismu v naší drahé vlasti."

Letošní májové oslavy ve znamení boje za mír

Na nedávné schůzi užšího předsednictva ÚAV NF byl projednán a schválen návrh komise ÚAV NF pro koordinaci letošních oslav 1. máje a 6. výročí osvobození republiky sovětskou armádou.

Jako každoročně bude náš lid i letos 1. máje manifestovat svou solidaritu se všemi pokrokovými národy světa. A letos více než kdy jindy svými pracovními výkony i masovou účastí na oslavách vyjádří své odhodlání v boji za splnění všech mírových požadavků. Proto také letošní májové oslavy budou konány pod heslem „S prezidentem Goltwaldem vpřed — za mír a socialismus“ a „Se Sovětským svazem za mír“. Budou manifestací mezinárodní solidarity dělnické třídy a pracujících celého světa v boji za mír, proti zločinným válečným plánům imperialistů, proti remilitarisaci západního Německa. Budou rovněž manifestací spojenectví a věrnosti našeho lidu Sovětskému svazu a generalissimu J. V. Stalínovi — praporečníku míru, našemu osvo-

bojiteli a nejlepšímu příteli. Náš pracující lid ve městech a na venkově ukáže radostnou a hrdou bilanci svých úspěchů v rozvoji údernického hnutí a společného hospodaření v jednotných zemědělských družstvech a dokáže své odhodlání splnit směle plány urychlené výstavby socialismu, posílit vlast a tím i mír.

Při májových oslavách vyjádří náš pracující lid také svou oddanost Komunistické straně Československa, která oslaví 30. výročí svého založení a nejlepšímu hospodáři republiky, prezidentu Klementu Goltwaldovi. Všechny složky Národní fronty zúčastní se velké předmájové kampaně, ve které náš lid bude seznamován s usneseními únorového zasedání ústředního výboru Komunistické strany Československa a s resolucí Světové rady míru, aby každý náš občan byl získán pro aktivní boj za mír, proti remilitarisaci západního Německa, proti zrádné emigraci a proti fašistům.

V závodech i na vesnicích bude předmájová kampaň spojena s uzavíráním nových pracovních závazků a široce bude rozvinuto předmájové socialistické soutěžení.

O nedělích 22. a 29. dubna provedou příslušníci všech složek Národní fronty širokou uvědomovací kampaň dům od domu.

Májové manifestace budou jako obvykle uspořádány za co největší účasti pracujícího lidu ve všech městech republiky.

Šesté výročí osvobození republiky bude oslaveno v neděli 6. května přehlídkami útvarů armády, Sboru národní bezpečnosti a lidových milic ve větších městech republiky.

Ve všech závodech a ve všech obcích budou slavnostní akademie, májové veselice, večerní průvody mládeže atd.

Pořadali májových oslav budou krajské a okresní akční výbory Národní fronty spolu s politickými stranami Národní fronty a masovými organizacemi.

Všechny traktory, koňské potahy do boje za úrodu!

(Zpráva Ústřední komise pro jarní práce).

Jarní práce se nepříznivým počasím opozdily. Březnové zpoždění třeba všude s největším urychlením dohnat. Dnes nelze vyčkávat ani otálet. Nesmí se ztratit ani okamžik.

Je proto nezodpovědné a trestuhodné, když ještě dnes někde zahájejí traktory a stroje, koňské a volské potahy. Musíme zorganizovat práci tak, aby všechny traktory, potahy i lidé odhodlání prací mír vybojovat byli zapojeni do dokončení setí ve dne v noci.

Proto všechna JZD a všichni rolníci, pracovníci STS a ČSSS dobrou organizací společných prací, prací na dvě směny a soustředěním všech sil a prostředků znásobí své možnosti rychlého a správného provedení přípravy půdy, aby rychle zaseté zrno dalo bohatou úrodu a zajistilo výživu pracujících.

Orgány lidové správy zajistí rychlé provedení všech prací, v případě potřeby použitím zákona č. 55/47 Sb.

Křížovou setbou k zvyšování hektarových výnosů!

Jedním ze způsobů jak dosáhnout vyšších hektarových výnosů je t. zv. křížová setba, která vedle používání šlechtěných osiv a sází, zavedení travoplní soustavy i nových agrotechnických zásad, je dalším přínosem sovětské vědy do zemědělské výroby.

Při křížovém setí se postupuje tak, že polovina výsevu obvyklé normy se zaseje podél a druhá polovina výsevu napříč osévaného pozemku. Tím získají zrna větší půdní prostor, rostliny se stejnoměrněji osvětlují, lépe vytvářejí kořeny a zvyšuje se odnožování. Rostliny využijí lépe vláhu i živiny v půdě a pozemek méně zarůstá plevele.

Při starém způsobu řádkového setí jsou zrna v řádcích stěsnána a prostor mezi řádky zůstává po-

měrně málo využit. Rostliny se pak nestejnoměrně vyvíjejí. Výsledkem křížového setí je větší počet klasů i větší počet zrn v klasech. Zrna mají vyšší absolutní váhu a celkový výnos se zvyšuje.

Výsevní množství osiva zůstává stejné jako při normálním řádkovém setí. Pro křížovou setbu jsou však nutné pozemky větší výměry. Setí se provádí oběma směry současně bez větších přestávek, aby ve vývoji rostlin nenastal rozdíl, který by se projevil nestejnoměrným zráním.

Sovětská zemědělská věda přichází zde opět na pomoc i našim zemědělcům a ukazuje jim, jak lze dosáhnout vysokých sklizní. Je třeba jen tohoto způsobu v co největší míře použít.

Nová etapa v rozvoji zemědělství evropských zemí lidové demokracie

V životě pracujícího rolnictva polského, československého, maďarského, rumunského, bulharského a albánského dochází k historickým změnám. Pod vedením dělnické třídy a jejího předvoje — komunistických a dělnických stran — nastupuje zemědělství států lidové demokracie cestu vysoce produktivní, kolektivní práce. Ve všech těchto zemích úpěli pracující rolníci pod útlakem statkářů, kulaků, lichvářů, jakož i pod útlakem finančního kapitálu, který spoutal zemědělství hypotečními a jinými dluhy. Jako příklad země, kde půda byla soustředěna v rukou velkostatkářů, může sloužit Maďarsko, kde asi 12.000 velkostatkářů, kteří tvořili 0,8 % celkového počtu majitelů půdy, mělo ve svém vlastnictví 48,1 % veškeré pozemkové výměry. V Bulharsku se nerozvinula statkářská soustava vlivem osvobození v letech 1877—8, zato se tam však vyvinula kulacko—kapitalistická vrstva, která vykořisťovala široké pracující masy rolnictva. Primitivní způsob obdělávání půdy udržoval zemědělství těchto zemí na úrovni staleté feudální zaostalosti. Jeho nevysoká užitečnost prospívala jen západním kapitalistickým monopolům, které si počínaly v zemích Jiho-východní Evropy jako doma.

Pozemkové reformy, k nimž došlo ve všech zemích lidové demokracie, radikálně změnily agrární vztahy. Statkáři byli likvidováni. Zároveň s tím byly zničeny i všechny pozůstatky nevolnických forem vykořisťování. Bezzemci a drobní zemědělci obdrželi půdu. Stát jim dal také zemědělský inventář, dobytek a osivo. Situace pracujících zemědělců se značně zlepšila.

Avšak pozemková reforma sama o sobě nemohla úplně odstranit vykořisťování. Zůstala tu ještě třída kulaků, kteří vykořisťují chudinu. Zůstali tu ještě drobní samotní hospodářští rolníci a jak

známo „drobná výroba rodí kapitalismus a buržoasii ustavičně, denně, každou hodinu, živelně a ve velkém měřítku,“ (Lenin).

Země lidové demokracie nastoupily cestu socialistické industrialisace. Rostoucí průmysl začal vyžadovat stále více surovin a potravin. A drobné usedlosti nejsou s to vyhovět této stále rostoucí poptávce. Kromě toho není na dlouhou dobu možné budovat hospodářství země spějící k socialismu na dvou rozličných základech, totiž na velkém socialistickém průmyslu a na rozdrobeném, zaostalém a malovýrobním zemědělství. Tak sám život si vynucoval kolektivisaci zemědělství. Pro tuto kolektivisaci byly dány už potřebné předpoklady: lidově—demokratické zřízení jakožto zvláštní forma diktatury proletariátu; skoro úplné zesocialisování průmyslu; soustředění velkoobchodu v rukou státu a převládání státního a družstevního sektoru v maloobchodu atd.

Stát zkontroloval kulaky a všemožně podporoval zemědělskou chudinu a zvláště pak první kolektivní zemědělské podniky. Do vesnic byly dodány stroje, byly zřízeny strojné traktorové stanice, které svými traktory, svými stroji a svou organizační pomocí upevňují zemědělská družstva.

V Bulharsku bylo v létě loňského roku 95 strojné traktorových stanic, které měly k dispozici 6.089 traktorů. V polských strojné traktorových stanicích pracovalo 4.324 traktorů, v Maďarsku přes 6.000, v Rumunsku 6.000 a v Československu přes 5.600. Deset strojné traktorových stanic bylo zřízeno v Albánii.

Země lidové demokracie budují si samy továrny na výrobu traktorů a zemědělských strojů, a kromě toho dostávají velikou a nezbytnou pomoc od Sovětského svazu. Rumunská továrna na traktory „Sovromtraktor“, vybudovaná sovětsko—rumunskou společností

vyrobila už r. 1948 první tisíc traktorů. Výroba se ustavičně zvětšuje a r. 1955 bude mít rumunské zemědělství k dispozici už 25.000 traktorů.

V Maďarsku vyrábí několik tisíc traktorů ročně továrna na traktory „Hofherr“. R. 1954 bude na maďarských polích pracovat 26 — 28 tisíc traktorů.

V Polsku bude po splnění šestiletého plánu (roku 1955) 80.700 traktorů. Jen letošního roku vzroste tam traktorový park proti roku loňskému skoro o 41 %. V Československu bude koncem pětiletky (roku 1953) asi 45.000 traktorů, v Bulharsku jich bude koncem pětiletky (roku 1953) 10.000.

Takovýmto způsobem industrializační politika, prováděná za rozsáhlé pomoci Sovětského svazu vytváří materiální základnu pro združstevnění drobných zemědělských usedlostí. Stát poskytuje družstvům velikou pomoc: uděluje jim podory, poskytuje jim úvěr a daňové úlevy a především je zásobuje ušlechtilými druhy osiva a zemědělskými stroji.

Avšak zemědělství v zemích lidové demokracie vyznačuje se určitými zvláštnostmi, zejména pak soukromým vlastnictvím rolníků k půdě. Byly znárodněny skoro všechny lesy, nerostné bohatství, vody a část statkářské půdy. Velká část obdělávané půdy byla dána do vlastnictví bezzemků, drobným rolníkům a zemědělským dělníkům. Tím se poněkud komplikuje proces združstevňování rolníků, dochází k zakládání družstev různých typů, kde se při výplatě důchodů přihlíží tak nebo onak k výměře pozemků s nimiž každý rolník do družstva vstoupil.

Všimněme si, jak si počínají zemědělská družstva na př. v Bulharsku. Podle vzorných stanov jsou do družstevních zemědělských hospodářství přijímáni jen pracující rolníci a zemědělské dělníci. Kulakům nebo osobám zbaveným voleb

ního práva není vstup dovolen. Společnými se stávají hlavní výrobní prostředky, stejně jako využití půdy. Aby mohlo být lépe využito traktorů a zemědělských strojů a aby hospodaření mohlo se dít na vědeckém základě, spojují se všechny pozemky do několika velkých souborů (masivů). Člen družstva si ponechává pro své soukromé obdělávání 0,2 — 0,5 hektaru půdy. Avšak půda, kterou přinesl jako vklad do družstva, považuje se za jeho soukromý majetek. Tažný dobytek je společný, avšak každá usedlost, která vstoupila do družstva, může mít malý inventář k práci na pozemku soukromě obdělávaném, dále může mít jednu krávu nebo jednu až dvě kozy, jednoho až dva vepře a tři až pět ovcí a neomezené množství drůbeže.

Práce je organisována podle společných zásad. Všichni členové družstva jsou povinni pracovat; námezdní práce je zakázána.

Po provedení sklizně je družstvo povinno splnit příslušné státní dávky, zaplatit státu za osivo, za hnojivo a v naturálních uhradit práci strojů — traktorových stanic. Jistou část sklizně musí být pamatováno na osevní, pícní a rezervní fond a část produkce se prodá. Ze zbývajících množství sklizně jde 7,3 % do nedělitelného fondu, 2,7 % do různých jiných fondů a 90 % se rozdělí mezi členy kolektivů. Aspoň dvě třetiny důchodů se rozdělí mezi členy družstva podle odpracovaných dní a nejvýš jedna třetina se rozděljuje mezi členy podle výměry pozemků do družstva vložených.

Charakteristické je tempo rozvoje družstevnictví v Bulharsku. Ke dni 1. ledna 1950 bylo tam 1.600 kolektivních hospodářství, zahrnujících 156.483 usedlostí a majících dohromady 550.836 hektarů půdy. Ke dni 1. srpna 1950 vzrostl počet usedlostí, jež se spojily v družstva na 277.937, t. j. na 26,3 % všech zemědělských usedlostí a množství půdy obdělávané v družstvech činilo k uvedenému datu 1.119.603 hektary, čili 23 % veškeré obdělávané půdy. Ve združ-

stevňování nastal základní obrat: střední rolníci hromadně vstupovali do kolektivů. Ke dni 1. listopadu 1950 bylo v 2.562 družstvech spojeno už 522.171 zemědělských usedlostí, čili 48 % všech usedlostí. Těmto družstvům náleželo 43,6 % veškeré obdělávané půdy. Správná politika bulharské komunistické strany, boj s buržoasními živly a s „levičáckými“ úchytkami, boj za upevnění svazku se středními rolníky, opírání se o chudinu a rozhodný boj s kulaky — to všechno zabezpečilo úspěch.

Podle zkušeností kolchozů v Sovětském svazu v bulharských zemědělských družstvech byla jako hlavní forma organisace práce doporučena stálá pracovní brigáda.

V Polsku bylo začátkem 1950 celkem 243 zemědělských družstev a ke dni 1. ledna 1951 jich bylo 2.200. Jen v únoru letošního roku bylo v Polsku zaregistrováno 135 nových kolektivních hospodářství.

V Maďarsku bylo v březnu loňského roku 1.760 zemědělských družstev a koncem roku 1950 - 2.229 družstev, v nichž je sdruženo na 90.000 zemědělských usedlostí s celkovou výměrou půdy 811.000 jiter, což je přes 462.000 hektarů.

V Rumunsku bylo v březnu loňského roku 184 kolektivních hospodářství a v říjnu jich bylo už 1.006, v nichž bylo sdruženo 58.700 rolnických usedlostí. Kromě toho se na podzim roku 1950 přes 193.000 pracujících sdružilo ke společnému obdělávání půdy. Dnes je v Rumunsku celkem 1.029 kolektivních zemědělských hospodářství, která sdružují 65.974 chudých a středních zemědělských usedlostí s celkovou výměrou půdy 268.640 hektarů.

Skoro v polovině všech československých vesnic jsou jednotná zemědělská družstva, nebo jsou tam zřízeny přípravné výbory pro založení těchto družstev. Roku 1950 zorale 3.279 družstev meze

a hospodaří společně na pozemcích měřících celkem přes milion hektarů.

Družstva v zemích lidové demokracie dělí se na několik typů: v albánských družstvech ve většině polských a v části československých zemědělských družstev, jakož i v rumunských kolektivních hospodářstvích jsou hlavní výrobní prostředky společné, stejně jako půda, a rozdělení čistého důchodu děje se jen podle odpracovaných dní; naproti tomu v bulharských, maďarských, částečně polských a z větší části v československých družstvech rozděluje se důchod hlavně podle odpracovaných dní a částečně podle výměry pozemků jednotlivých členů družstva.

Ovšem ona část důchodu, která se rozděluje podle výměry pozemků jednotlivých členů družstev nemá nic společného s kapitalistickou rentou vůbec, ani s absolutní zemědělskou rentou zvláště. Veliký význam pro úspěšný rozvoj zemědělských družstev má ta okolnost, že se pracující zemědělci ze zemí lidové demokracie seznamují přímo s organisací práce v sovětských kolchozech a s životem kolchozníků. Početné delegace polských, československých, bulharských, albánských, rumunských a maďarských rolníků dlely v Sovětském svazu a pozorně se seznamovaly se sovětskými zkušenostmi.

Někteří kulaci se pokoušejí proniknout do družstev, aby je rozložili zevnitř. Avšak pracující rolnictvo úspěšně láme odpor kulaků za pomoci státu a pod vedením komunistických a dělnických stran. Dnes kulacká hospodářství mají v celkové zemědělské produkci zemí lidové demokracie dosud značný podíl. V Maďarsku jim na př. patří 13 % nejlepších orných půdy. Avšak za pomoci SSSR zemědělství zemí lidové demokracie vstupuje pevně na cestu socialismu.

Podle čas. *Novoje Vremja*

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

10. pokračování

XIV

Havlíkův povzdech působil těsnivě i na ostatní. Schýlili hlavy a zamysleli se nad posledním Havlíkovým výrokem. Ve světnici bylo ticho, které rušil jen šelest trhaného peří.

Venku zaštekákal pes a pak se ozvaly na zápraží čísi kroky. Bylo již hodně pozdě. Lidé kolem stolu se podívali jeden na druhého. V jejich očích bylo možno zpozorovat zvědavost, vzbuzenou příchodem pozdní návštěvy. Vrzly dveře a v sání se ozvalo hlučné dupání. To si pozdní návštěvník oklepával sněh z bot.

Tvrdlík šel otevřít dveře. Do světnice vešel, celý zasněžený, soused Horák.

„Nesu vám novinu, zvěstoval, sotva že dal pozdravení.

„Co se stalo?“ lidé u peří se takřka vylekali.

„Nu, není to nic strašného,“ usmál se Horák. Nemusíte se ničeho lekat. Jak víte, starosta byl dnes ve volosti a přivezl dopis. A hádejte odkud?“

„Z Čech?“

„Kdepak z Čech. Z Ameriky!“

„Z Ameriky? A sem? Od koho?“ sypaly se otázky.

„Tak vám to povím. Od Václava Hamáčka.“

Kdyby byl v tu chvíli sjel mezi přítomné blesk, nebyl by tak překvapil, jako tato zpráva.

„Opravdu. Od Václava,“ opakoval Horák. „Píše o tom svým rodičům. Odejel tam s tou Poláčkou.“

Takhle podivnou zprávu zde ještě neslyšeli, ce je osada založená uprostřed těch černých lesů. Četné zraky zabloudily k místu, kde seděla u stolu Věra Havlíková. Zdálo se, že v ní není dechu. Bledá, oči skloněné někam pod stůl a jen ruce sotva znatelně se pohybovaly nad hromádkou sedraného peří.

Toho večera se rozcházel z drání hodně pozdě.

Venku padal z temné oblohy sněh ve velikých chomáčích.

Když šla Věra domů, šel s ní Jarouš Lubů. Šli vedle sebe úzkou, sněhem vyšlapanou cestičkou. Nemluvíli.

Z temné oblohy padaly veliké chomáče sněhu a tiše zasypávaly jejich hluboké šlépěje.

Podivné zprávy začaly kolovat po českých osadách na Volyni. Zalétly do každé víscky a do každé samoty a byly tak divné, že lidé nad nimi povážlivě vrtěli hlavami a nechtěli jim ani věřit.

„Kdož ví, co je na tom pravdy. Vždycky se toho napovídá a když přijde co k čemu, není z toho nic,“ — usuzovali jedni.

„Není šprochu, aby nebylo pravdy trochu,“ — rozvažoval zase Horák a učitel Havlík se přidal k němu.

Ve světnici u Černínů se jednoho večera hovořilo tak vážně, jak se snad v celé obci za dobu jejího trvání dosud nehovořilo.

„Já říkám, že jsou to jen povídačky,“ tvrdil Luba. „Rusko potřebovalo do těchto končin dobré hospodáře a tak nás sem vzalo. My hospodářme dobře. To je vidět na těch rozdílech, jaké jsou viditelné i pro slepého třeba na naší obci a tady tou sousední mužickou. Při tom oni jsou zde již od pradávna a my jsme nedávno přišli do divokých lesů. Tohle věděly carské úřady napřed a aby nám vyšly něčím vstříc v novém domově, tak nám daly nějaké ty výsady. Tak je to. A já nevím, proč by nám dnes ty výsady měly brát.“

„Je to všechno hezké, co říkáš,“ dosvědčil Horák, „ale kdyby ničeho nebylo, kde by se vůbec vzaly pověsti, že nám bude zakazováno naše náboženství, že budou zavřeny české školy, rozpuštěny volosti a že budeme také sloužit v ruské armádě?“

„Já mám za to, že to všechno může být pravda,“ přitakával vážně Havlík. „Car nás sem dostal, vracet se domů nemůžeme a tak nám ty výsady klidně mohou vzít. Není přece možné, aby na trvalo pro nás platily výjimky, které nemá místní obyvatelstvo. Co by tomu místní lidé řekli?“

„To je pravda,“ souhlasil i Kofena. „Vždyť i tak ti lidé říkají, že jsme přišli zasednout jejich půdu.“

„Tak vidíte, a tohle je dostatečný důvod k tomu, aby se naše výsady odbouraly,“ ujišťoval Havlík, učitel.

„Ono se prý už delší dobu jednalo kdesi u Rovna o tom,“ začal malý Havlík, „aby všichni Češi, usazení v Rusku, byli jednoho náboženství. Ale kdepak Češi a dohodnout se! Nedohodli se a je proto možné, že v tom udělají úřady pořádek samy.“

„Jenom že tady se nebude jednat jenom o víru,“ upozorňoval Horák, to padnou především české volosti a školy.“

Luba se zasmál.

„Vy si už sami malujete čerta na zeď. Dosud nic nevíme a už málem že umíráme strachy, co se všechno stane. Že by zavřeli české školy? Nejsme na to zvyklí ještě z Čech, že nám byly české školy odírány? A stalo se nám něco? Nic! Tak se nám nestane ani tady. Když nám české školy vezmou, tak budeme svoje děti učit doma. A co se týká víry, taky se nato nedívám s obavou. Chodím často do pravoslavné církve a docela se mi to tam líbí. Můj syn, když se chtěl oženit, přijal pravoslaví a stal se z něho špatný člověk? Nestal! Tak se ani nám nic nestane, když přijmeme pravoslaví všichni. Děti, co se tady narodily, jsou pokřtěny pravoslavně a jsou takové samé, jako ty ostatní. Tak jaký pak strachy.“

„Mně se zdá, že mlátíme prázdnou slámu,“ zasáhl do řeči Černín. „Dosud nic nevíme a děláme si zbytečné starosti. Já bych myslel, že by bylo nejlépe, rozjet se do Lucka a tam bychom se zajistě něco kloudného dozvěděli.“

„To je dobrý nápad. Já pojedou do Lucka pro železo a tak se může se mnou někdo svěst,“ vybízel Luba.

„Já pojedou,“ přihlásil se učitel Havlík.

Druhý den Havlík oznámil dětem, že se zítra neučí a jel s Lubou do Lucka.

Jedním, kdo na všechny tyto pověsti, které krajem kolovaly, nejvíce myslel, byl Horák. A měl k tomu vážné důvody.

Horák měl v Čechách bratra, kterého vyzval, aby se přestěhoval do Ruska. Podle posledních zpráv, které od bratra dostal, je zřejmo, že brzy do Ruska přijede. A co se stane, jestli se zde nebude moci usadit?

A v Horákovi pomalu uzrávalo rozhodnutí.

Havlík s Lubou se vrátil z Lucka a potvrdili zprávy o tom, že české volosti zastavují svoji činnost a také české školy jsou převáděny na ruský jazyk vyučovací. A čeští lidé, po dlouhém hádání o věcech náboženských, přestupují na pravoslaví.

pokračování na str. 14

vrstev obyvatelstva a pracujícího rolnictva, jakož i nemilosrdným vykořisťováním dělnické třídy. Roku 1948 bylo v žebračském Španělsku 14.000 milionářů, z nichž polovina měla roční důchod přes 2 miliardy 800 milionů peset.

Pohádkové bohatnutí cizopasnické vrchní vrstvy Francova Španělska je provázáno katastrofálním ožebračením pracujícího obyvatelstva. Žebračské mzdy dělníků a zaměstnanců zůstávají stále na stejné úrovni. V zemi je nedostatek bytů a statisíce lidí žije v zemljankách, ve sklepích a nebo i pod širým nebem. I podle úřední statistiky, která zjevně podává zmenšená data, nedostávalo se ke dni 1. ledna 1948 - 319 957 bytů a koncem roku 1949 - 550.000 bytů. Francův tisk nemůže utajit tuto hroznou bytovou krizi a ve španělských novinách sledujeme se s popisy zemljanek a chatrčí, v nichž bydlí mnoho tisíc dělníků, jakož i venkovských lidí, kteří z hladovějících vesnic přišli do města, aby si hledali výdělek. V slujích a zemljankách, vykopaných v předměstích madridských, živoří asi

400.000 lidí. Asi 60.000 lidí bez přístřeší bydlí ve slujích kolem Barcelony. Lidé žijí takovýmto slujím, jež obklopují každé španělské město „trnové koruny“. Tyto „trnové koruny“ byly nasazeny španělským městům nelidským fašistickým režimem Francovým.

Průměrná mzda španělského dělníka činila roku 1929 - 300—350 peset měsíčně a dnes činí jen 600—700 peset, ačkoli ceny životních potřeb se za uplynulých dvacet let více než zdesateronásobily. Potraviny jsou ve Španělsku dosud na lůstky. Příděly chleba, cukru, másla, rýže a mnoha jiných produktů jsou velmi ubohé. Pracující dostávají denně jen 100—150 gramů chleba. Z toho mají velký prospěch lidé obchodující na černém trhu, kde hlavními dodavateli jsou falangističtí předáci a vysocí úředníci, kteří se zabývají spekulací.

Oficiální statistika nemluví o nezaměstnanosti ve Španělsku. Avšak ze zpráv, které tu a tam proniknou do tisku, můžeme si učiniti jakousi představu o jejích rozměrech. List „Hiero“, vycházející

cí v Bilbau, napsal 24. dubna loňského roku, že jen v samotném průmyslu je 500.000 lidí bez práce. Podle údajů listu „Mundo obrero“ nemělo už začátkem loňského roku 3,115.526 španělských zemědělských dělníků trvalou práci.

Fašistický režim zavírá španělskému lidu cestu ke kultuře. Počet škol se ve Španělsku zmenšil o 11.600 proti roku 1936. Více než půldruhého milionu španělských dětí, t. j. skoro 40 % všech dětí školního věku, nemůže chodit do školy.

Mluvíme-li o Španělsku, nemůžeme si nevsimnout úlohy, jakou tam hraje katolická církev. Fašistický Francův režim obnovil vládu a privilegie církve v takovém rozměru, jaký byl jen ve středověku. Podle oficiální statistiky je ve Španělsku 5.000 řeholních kongregací, 64.000 jeptíšek, 48.000 kněží, což spolu se žáky církevních škol tvoří ohromnou armádu příživníků, vydržovaných španělským lidem. Barcelonská stávka znovu ukázala, že fašistickému Francovu režimu se nepodaří potlačit demokratického ducha španělského lidu.

Vodní energie — bílé uhlí Sovětského svazu

Před 30 lety pronesl V. I. Lenin pamětihodná slova, že komunismus je sovětská moc plus elektrifikace celé země. V dnešních dnech ve velké stalinské epoše, se uskutečňuje tato geniální myšlenka v celé své šíři.

Plán elektrifikace Ruska — GO-ELRO — vypracovaný před více než 30 lety, byl do roku 1950 patnáctinásobně překonán. Kvantitativní cíle tohoto plánu — gigantického v době svého vzniku, se zdají dnes skromné ve srovnání s kapacitou dnešního sovětského energetického průmyslu.

Sovětský svaz má největší zásoby vodní energie na světě. A socialistický sovětský stát tyto zásoby — na rozdíl od kapitalistických států — také náležitě využívá. V Sovětském svazu se však neomezuje využívání zásob vodní energie jen k výrobě elektrické energie. Hlavní zásadou sovětského hydroenergetického hospodářství je komplexní využití vodní energie. Při hydrotechnických zařízeních se přihlíží k zájmům rozvoje mnohých hospodářských odvětví: energetického hospodářství, zavodňování, zásobování vodou, vodní dopravy, chovu ryb atd.

Jinak je tomu v kapitalistických zemích. Zde jsou v rozporu zájmy různých hospodářských odvětví a zásoby vodní energie se využívají

jednostranně. Tak na příklad nebyla na nátlak britských uhlobaronů vybudována u Assuánské přehrady v Egyptě hydroelektrárna. Místo využívání levné energie musí dovážet Egypt drahé britské uhlí pro tepelné elektrárny. V USA je přes 50 vodních nádrží, sloužících k zavodňování půdy. Z toho však jsou jen u 12 až 15 přehrad vybudovány hydroelektrárny.

Uplýnulo jen několik měsíců od uveřejnění historických usnesení sovětské vlády o velkých stavbách komunismu, ale přípravné práce jsou už v plném proudu. Rozsah, tempo a význam nových stalinských staveb není možno srovnávat s hydrotechnickými stavbami v kapitalistických zemích. Za 6—7 let budou v SSSR provedeny práce, k nimž potřebují kapitalistické země desítky let.

Celková kapacita nových hydroelektráren na Volze, Dněpru a na Amu—Darji bude přesahovat čtyři miliony kW, roční produkce elektrické energie bude činit 22 miliard kWh. Téměř 26 milionů ha vyschlé půdy bude zavodněno a zavlazováno.

Na zavlazovaných rozlohách se bude sklízet takové množství pšenice, které vystačí k výživě 70 milionů lidí. Sovětský svaz bude stát daleko před ostatními státy

v produkci zemědělských výrobků, v rozvoji živočišné výroby, v pěstování technických kultur, zeleniny a ovoce. Nové hydroelektrárny budou dávat obrovské množství levného proudu, takže Sovětský svaz daleko předstihne všechny země světa v elektrifikaci a mechanizaci prací. Přijde taková doba, že spotřeba elektrického proudu na jednoho člověka se bude v Sovětském svazu měřit statisíci a miliony kWh ročně.

Bylo by však mylné pohlížet na elektrifikaci veškerého sovětského hospodářství odděleně. Úspěch socialistické elektrifikace je nerozlučně spojen s rozvojem mechanizace ve všech odvětvích národního hospodářství. V souvislosti s bezpříkladným rozvojem elektrifikace, automatisace a elektronové techniky se změnil od základů tradiční představa o práci, o pracovní době člověka ve výrobním procesu. Sovětská společnost se stále více přibližuje odstranění rozdílu mezi duševní a tělesnou prací a odstranění rozdílu mezi městem a venkovem.

Věrná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 15—16

V Zlatci dne 20. dubna 1951

Cena 6 Kčs

Pochod míru manifestací za splnění mírových požadavků

V tomto měsíci je pořádán v celé naší republice manifestační. Pochod míru, jímž náš lid vyjadřuje pevné odhodlání bojovat za mír až do úplného vítězství všech mírových požadavků. Před zahájením Pochodu míru měl náměstek předsedy vlády a m. gen. Ludvík Svoboda, pověřený řízením Státního úřadu pro tělesnou výchovu a sport tento projev:

„Draží spoluobčané, bratři a sestry, soudruzi a soudruzi.“

Všichni jsme dnes přímými účastníky největšího dějinného zápasu o udržení světového míru. Američtí imperialisté se již nespokojují vražděním v Koreji i jinde, ale chtějí především již vechnat řadu ujařmených národů do nové světové války. Za tím účelem již bezostyšně vyzbrojují západní Německo a dávají tam moc i zbraň do rukou starých osvědčených nacistických vrahů. Proti těmto paličím nového světového krveprolití se stále rozhodněji staví stamiliony pracujících všech zemí a národů v pevném rozhodnutí zmařit jejich temné válečné cíle a udržet stůj co stůj světový mír.

Stockholmský i varšavský světový kongres obránců míru, právě skončená Evropská dělnická konference v Berlíně, vzrůstající odpor lidových mas proti válce ve všech zemích i v samém západním Německu, konečně chrabrý bojový protest pracujícího lidu v Barceloně jsou svědectvím toho, že boj lidu o mír není možno udusit ani imperialistickým či fašistickým terorem, ale že právě naopak tento boj mohutní a sílí každým dnem.

Tím větší povinnost bojovat za mír vyplývá z této skutečnosti pro nás, neboť jsme pevně opření o bratrský Sovětský svaz jako vedoucí sílu světové fronty míru a můžeme k boji o mír přispět jako svobodní lidé, jako šťastní budouvatelé socialismu, plně podporováni v těchto svých snahách naší vládou, naší Komunistickou stranou Československa a prezidentem republiky Klementem Gottwaldem.

Velikou posilou a zdrojem nového odhodlání v tomto světovém zápase o mír jsou nám slova velikého našeho přítele, osvoboditele a učitele generálissima Stalina, který řekl, že mír bude zachován a upevněn, vezme-li lid věc zachování míru do svých rukou a bude-li jí hájit do konce.

Jsme všichni povinni tak učinit! Jsme všichni povinni ještě usilovněji hájit věc míru do konce — v zájmu svých dětí, v zájmu budoucnosti našich národů, v zájmu společného šťastného života v socialismu! Jsme povinni tak učinit dále proto, abychom podpořili v boji o mír ty, kdož o něj bojují v nesrovnatelně těžších podmínkách starého světa imperialismu a jsoužato perzekvováni vlastními, válečnými štváči zaprodanými vládami.

Majíce v živé paměti hrůzy, které spáchal hitlerovský fašismus v celé Evropě, v Sovětském svazu a také u nás, ostře protestujeme především proti zločinné remilitarisaci západního Německa, v jehož bezprostředním sousedství žijeme a jehož fašistických vrahů chtějí američtí imperialisté znovu použít k vražedné válce proti nám, zemím lidové demokracie, Sovětskému svazu, jakož i proti jiným mírumilovným národům v Evropě.

Stavíme se dále plně za berlínskou výzvu Světové rady míru a požadujeme se uzavření mírového paktu mezi pěti velmocemi, t. j. Spojenými státy, Sovětským svazem, Čínskou lidovou republikou, Velkou Británií a Francií. Tuto svou vůli a tento svůj požadavek jsme rozhodnutí stvrdit nejen svými podpisy, ale i činy, ještě obětavějším plněním všech úkolů při budování socialismu v naší vlasti, a to jak v továrnách, na vesnicích, v kancelářích, obchodech tak i ve školách a jinde. Na válečné přípravy amerických imperialistů odpovídáme ještě intenzivnější prací u vědomí toho, že jen tak můžeme posílit naši republiku a tím i síly míru v celém světě.

Na důkaz toho, že ostře protes-

tujeme proti přípravám nové světové války, proti znovuvyzbrojování západního Německa a že se požadujeme uzavření mírového paktu mezi pěti velmocemi, se účastníme manifestačního Pochodu míru.

Účast v Pochodu míru, který bude uspořádán v dubnu postupně ve všech městech a obcích naší vlasti, stane se manifestací za splnění těchto mírových požadavků, viditelným protestem každého našeho občana proti podněcovatelům nové války a projevem jeho odhodlání dáti všechny síly do služeb veliké věci míru.

Pochod míru, který pořádá za spolupráce všech složek Národní fronty Sokol, se stane velkou mírovou uvědomovací akcí.

Pochod míru se stane výrazem fyzické síly i branné připravenosti našeho lidu, odhodlaného zmařit usilovnou prací temné cíle imperialistických podněcovatelů nové světové války. Naši dělníci, rolníci, inteligence a naše mládež vyjadří masovou účastí v Pochodu míru svou žhavou nenávist a opovržení vůči americkým i jiným válečným dobrodruhům a dají tak najevo, že o mír neprosí, ale jsou pevně rozhodnutí jej vybojovat. Pochod míru se tak stane mohutným projevem oddanosti čs. lidu myšlenkám mírového soužití národů a radostnou manifestací jeho lásky a věrnosti k největší záštitě světového míru — k bratrskému Sovětskému svazu a generalissimu Stalinovi!

Proto všichni Češi a Slováci do Pochodu míru!

Nechť se pochod míru stane celonárodní demonstrací proti válečným paličím starého světa, proti remilitarisaci západního Německa a současně manifestací za mírový pakt pěti velmocí.

Nechť se Pochodem míru přihlásí všichni čs. lid k ještě usilovnějšímu boji o světový mír především obětavou prací na urychlené výstavbě socialismu v naší drahé vlasti."

Zeman Václav, N. Malín 40; Hort Viktor, Hraběšín, 40; Koutecký Dobr., Libina, 100; Pryzenková Alexandra 50; Stránský Vladimír, Temenice, 50; Vávra Josef, Šumperk, 200; Čech Josef, Šumperk, 200; Helix Vladimír, Hraběšín, 100; Zeman Vladimír, N. Malín, 100; Vigner Jaroslav, N. Malín, 50; Matych Václav, Šumperk, 100; Čajuk Jiří, Šumperk, 50; Holomíček Václav, N. Malín, 200; Pelišek Antonín, N. Malín, 100; Uhlíř Václav, N. Malín, 200; Fořt Josef, Šumperk, 50.

Celkem Kčs 4.450

Odbočka Svazu Čechů z Volyně v Šumperku usnesením výborové schůze ze dne 18. 2. 1951 věnuje na vybudování pomníku Kčs 4.000

Čech Vladimír odvedl výtěžek z buffetu na valné hromadě dne 18. 2. v částce Kčs 400

Čech Josef, předseda odbočky Svazu Čechů z Volyně v Šumperku věnoval Kčs 600

Holátko Josef, Šumperk, věnoval Kčs 300

Celkem Kčs 5.300

V obci NOVÝ MALÍN sbírku provedli br. Uhlíř Václav, br. Bešta Viktor a br. Holomíček Václav. Své příspěvky věnovali:

Kechrt Josef 300, Bešta Viktor 300, Dědek Jaroslav 300, Mišák Josef, 200, Pokorný Vladimír 300, Hamáček Václav 200, Činka Jan 200, Činka Viktor 100, Hamáček Václav 100, Kalík Josef 100, Re Josef 100, Re Josef 100, Pelišek Václav 100, Flanderka Josef 100, Šotola Antonín 300, Stuchlý Vladimír 100, Stuchlý Jaroslav 200; Glanc Antonín 200, Glanc Alexandr 200, Činka Rostislav 100, Vohralík Vladimír 200, Müller Vladimír 100, Řepík Vladimír 200, Pospíšil Josef 200, Zajíc Vladimír 200, Činka Antonín 300, Světek Vl. 200, Vetelský Alexandr 100, Bešta Jaroslav 100, Krámský Josef 200, Ševela Jaroslav 100, Bešta Štěpán 100, Minařík Josef 200.

Celkem Kčs 5.800

V obci VELKÉ LOSINY sbírku provedl br. Koutecký. Dary věnovali:

Stanislav Ježek 50, Svobodová Žana 50, Michalich Josef 50, Pražák Josef 50, Dedecius Jaroslav 50, Šimek Antonín 50, Malý Rudolf 50.

Celkem Kčs 350

V obci PETROVICE sbírku prováděl bratr Karel Kulich. Svými dary přispěli:

Liščinka Mikuláš 200, Miller Vladimír 100, Havlík Josef 50, Bartoš Antonín 100, Cislický Leon 50, Peterka Antonín 100, Mulka Evžen 50, Doležal Antonín 100, Švik Josef 50, Novák Václav 50, Najmon

Antonín 50, Najmon Bohuslav 50, Kulich Karel 50, Fric Bohumil 100, Anděl Jaroslav 100, Holasek Václav 50, Paštelan 50, Beneš Antonín 50, Štepančenko Gregor 100.

Celkem Kčs 1.450

V obci HRABEŠÍN provedl sbírku br. Hort Viktor. Dárci:

Bartlík Jaroslav 50, Golová Anna 100, Glanc Rostislav 100, Glanc Josef 100, Glanc Vladimír 50, Prokop Josef 100, Svitková Olga 100, Goll Vl. 20, Domský Evžen 50.

Celkem Kčs 670

V obci VELKÉ LOSINY sbírku prováděl br. Schovánek Václav. Na sbírku přispěli svými dary:

Šalomon Antonín 50, Schovánek Václav 50, Moravec Miroslav 50, Vacátková Anna 100, Heskeč Václav 50, Klaban Antonín 50.

Celkem Kčs 350

V obci VIZEMBERK sbírku prováděl br. Vajc. Vl. Svými dary na sbírku přispěli:

Vajc Vladimír 100, Drobný Josef 50, Valášek Vilém 100, Hlavička Antonín 100, Lehner Vladimír 100, Slavík Viktor 200, Hejduk František 100.

Celkem Kčs 750

V obci VERNÉROVICE provedl sbírku br. Hora Antonín. Dary věnovali:

Foltmanová Marie 100, Janeček Josef 100, Hora Antonín 100, Re Leontín 100, Minařík Václav 100, Šavel Vincenc 100, Houda Antonín 100, Bešta Josef 100, Volf Boris 200.

Celkem Kčs 1000

Svaz bojovníků za svobodu, jednota N. Malín, věnuje Kčs 4.000

Celkový úhrn Kčs 25.890

Budujeme sociální fond

Na přátelském večírku u příležitosti svátku Josefa u Josefa Jonáše v Uničově na podnět br. Josefa Pěničky a Vladimíra Tomina byla uspořádána sbírka ve prospěch sociálního fondu SČZV v Žatci, která vynesla Kčs 800.

Touto cestou všem štedrým dárcům vyjadřujeme náš dík.

Na svatbě sl. Mařenky Kučerové z Libědic s p. Ladisl. Vinterou z Mariánovky bylo vybráno z podnětu Josefa Tošnera 1.205 Kčs na sociální fond. Děkujeme všem dárcům jakož i iniciátoru sbírky vyslovujeme novomanželům srdečné blahopřání.

Na křtinách u Vladimíra Dvořáka, konaných 11. III. 1951 v Mašovicích, bylo vybráno z podnětu p. Jana Červeného 750 Kčs na sociální fond. Všem dárcům srdečně děkujeme a malé Slavěnce přejeme hodně štěstí pro radost rodičů.

Na křtinách u Josefa Sítaře v Udlicích u Chom. bylo vybráno z podnětu Josefa Mašaty z Chomutova a Jiřího Hradinského z Udlic 1.000 Kčs na sociální fond.

Srdečně děkujeme všem dárcům a přejeme novokřtěnci vše nejlepší.

Krajané! Máme na skladě ještě několik výtisků knihy J. V. Rejzky „Nezradili“ a J. A. Maršalovského „Kronika Českého Malína“. Objeďnávky zasílejte na adresu: administrace VS, Žatce, nám. Velké říjnové revoluce 155.

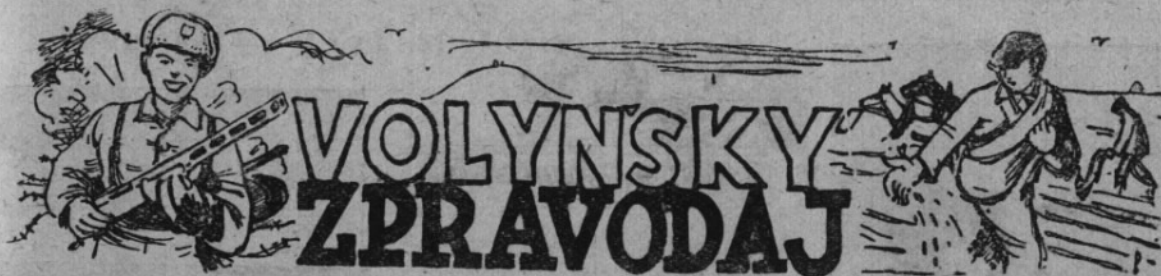
V ý z v a

Žádám bývalé občany Českého Závídova na Volyni o udání odkud pocházejí z Čech, kde bydlela rodina před odjezdem do Ruska. Potřebuji to jako důležitý doplněk do napsané již kroniky této obce a do připravovaných dějin. Dále kdo může nechť daruje pro doplnění této kroniky a pro připravované k uveřejnění ve Věrné strážce dějiny obce Závídova fotografie celé obce, neb její části, hasičského sboru, školy, soukromých hospodářských budov, fotografie z transportu při reemigraci do ČSR a t. d.

Tento materiál prosím zasílat, a to pokud možno brzy na adresu: Václav Kuchynka, Polepy č. 12, okr. Litoměřice.

Krajanům z Dembrovky

Piši popis obce Dembrovky. Hlavní kostru článku zaslal krajan Vlad. Šrek a Karel Václavík. Přečetli jste všichni již v našem časopise několik popisů vesnic. Víte tedy, co asi v takovém popise vše je. Jistě byste chtěli, aby i o Dembrovce bylo napsáno vše, aby popis byl úplný, abyste v něm viděli svoji bývalou vesnici jako v zrcadle. Rozpomeňte se, co se ve vaší vsi událo pamětihodného, co byste tam chtěli vše mít a napište mi to ihned, poněvadž čas kvapí. Napište to, jak umíte. Vše rád upravím. Pište na adresu: Frant. Bobek, říd. učt. v.v., Mašovice u Znojma. Byl bych rád, kdyby někdo poslal i pláněk Dembrovky.

Zprávy svazu

Ze života pražské odbočky

Věrní danému slovu, pražští krajané plní svědomitě úkoly vytyčené valnou hromadou 25. února 1951, resp. usnesení výb. schůzí. Jedním z takových závazků bylo odpracování dobrovolných brigádových hodin na úpravě letenské pláně v Praze na Letné. Na výzvu, uveřejněnou ve Věrné strážce a na osobní pozvánky sešli se dne 18. března t. r. na pracovišti za Prahu II. pražští krajané v chvalitebném počtu a ozbrojeni krumpáči a lopatami a hlavně veselou náladou, dali se do práce. Výsledek: 144 prac. hodin a přesun několika kubometrů zeminy. Význam — pražští krajané dokazují, že mají svou „Stověžaťou“ Prahu rádi, chtějí ji mít upravenou a čistou a věří, že její sláva, jež „hvězd se dotýká“ a krása všechny trudy slavně, slavně překoná.

Druhým úkolem bylo uspořádání veřejného koncertu vysoké umělecké hodnoty, s ušlechtilým posláním za účasti volyňských umělců. Výbor odbočky i tento úkol rychle a dobře připravil k uskutečnění. 11. května 1951 ve Smetanově síni obecního domu hl. města Prahy bude se konat **SLAVNOSTNÍ KONCERT** k uctění památky malínských mučedníků za laskavé účasti našich milých, slavných krajanů-umělců: Eduarda H a k e n a, předního basisty opery Národního divadla v Praze a jeho choť Marie Glázrové, vynikající členky činohry Národního divadla v Praze, Vladimíra Říhy, profesora akademie musických umění v Praze, koncertního mistra na klarinet a konečně přítele volyňských krajanů Dr. Jiřího Reinbergera, profesora AMU, chvalně známého mistra na varhany. Slavnostní a pietní ráz koncertu podmiňuje přirozeně i program uměleckého podniku a proto uslyšíte skladby, vyhovující pietě, nejlepších českých i světových skladatelů.

Uslyšíte v nádherném podání Marie Glázrové verše našeho básníka prof. Jiřího Rébla-Volyňského, zasvěcené švětlé památce malínských obětí.

Je na nás, abychom tento informační, propagační a kulturně umělecký podnik podpořili všemi silami a hojnou návštěvou. Čistý výtěžek z koncertu připadne fondu k uctění památky malínských mučedníků. Prosíme všechny odbočky a jednotlivce, aby v době co nejkratší se přihlásili o dostatečný počet lístků. Odbočkám doporučujeme uspořádati zájezd, jejich účastníkům pražská odbočka zajistí vhodné noclehy. Přihlášky adresujte: Svaz Čechů z Volyně, odbočka v Praze, Praha II, Na Moráni č. 7. Tož na shledanou v Praze dne 11. května 1951.

Ing. T. Holubovyc.

Sociální důchod zemědělců — členů JZD

Upozorňujeme všechny vol. Čechy - zemědělce, členy JZD III. a IV. typu, že jejich přestárlí rodinní příslušníci mají nárok na sociální důchod. Žádosti podávejte u své příslušné okresní nár. pojišťovny.

Odbočka Svazu Čechů z Volyně ve Šternberku hlásí ještě dodatečně došlé příspěvky ve prospěch pomníku v Uničově

Stav sbírek ke dni 5. XI. 1950 byl 237.700,20. Dodatečné sbírky: Masný Václav z Lanškrouna, 1.000 korun, Aulická Marie, Sázava, 500 Kčs, výtěžek ze zábavy pořádané dne 29. X. 1950 - 24.372,90 korun, Naumenko Theodosi, učitel 500 Kčs, Brda Josef, 500 Kčs, Moravec Václav, Sudice, 100 Kčs, celkem sebráno 264.673,10

Ještě jednou na tomto místě vyslovujeme všem štedrým dárčům srdečné Bůh zaplať za dary pro zbudování pomníku v Uničově a za jejich přátelský postoj k našemu smělému podniku.

Pomník padlým volyň. Čechům, vybudovaný v Uničově, bude na dlouhé časy hlásat lásku naší krajanské skupiny k statečným bojovníkům, kteří svými životy vykoupili naši svobodu. A přejeme si, aby byl výstražnou připomínkou těm, kteří znovu ženou svět do nových obětí.

Odbočka SČzV — Šternberk.

Pátrání

Krajané, kteří by nám mohli něco sdělit o osudu nebo dnešním pobytu Vladimíra Legnera, nar. 10. VIII. 1915 v Byvši, Tomská oblast, SSSR, z rodičů Karla a Pavliny, roz. Pavelkové, ženatém, býv. příslušníku čs. zahr. armády, žádáme aby tak učinil neodkladně na adresu Svazu Čechů z Volyně v Žatci.

Tiskový fond SČzV

Na svatbě sl. Hany Tomkové a p. Emila Kvojsara, konané 24. III. 1951 v Čefeništi bylo sebráno 1.200 Kčs. T. Šuvarskou a V. Grindlerem na tisk. fond

Děkujeme všem dárčům za jejich dary a přejeme novomanželům, aby jejich společný život provázelo jen to nejlepší.

Museum děkuje

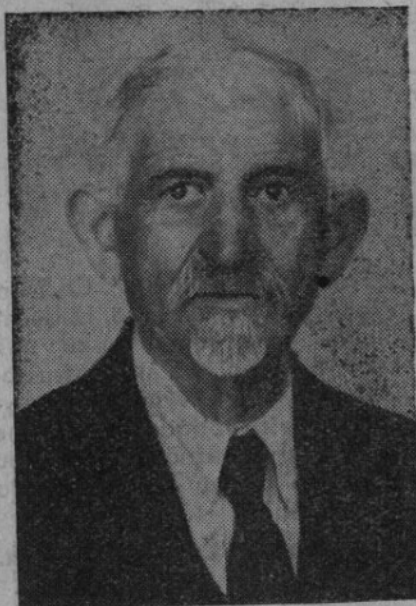
Obdrželi jsme další cenné příspěvky pro vol. oddělení Polánkova městského musea v Žatci od našich krajanů, jimž co nejsrdečněji děkujeme.

Krajan Alexandr Khol z Žatce věnoval kalendář „Stražak Wolyňski“ z r. 1927, spisy čs. družstva na Volyni, 38 fotografií z okolí Zdobunova a propůjčil 8 jiných fotografií.

Krajan Jan Vrána z Radičevsi věnoval cenné snímky z prvního odboje, carský dekret z r. 1870 na osídlení Čechů a zapůjčil 5 fotografií.

Krajanka Libuše Zajícová z Žatce věnovala 2 fotografie

Blahopřání

S nezmenšenou bolestí v srdcích vzpomínáme prvního výročí smrti našeho manžela, otce a dědečka **Karla Pastýřika** nar. 4. 11. 1871 v Plosce na Volyni. Jeho srdce dotlouklo po krátkém pobytu ve vlasti dne 24. 1. 1950.

Odešel jsi navždy z kruhu naší rodiny, kterou jsi tolik miloval, ale v našich srdcích budeš žít stále! Prosíme všechny, kdož jste znali jeho dobré srdce a veselou mysl, vzpomeňte s námi. Odpověj v Pánu!

S láskou vzpomínají manželka, dcery s rodinami a veškeré příbuzenstvo.

Oznámení

Oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustil náš vroucně milovaný otec, ichán, slrýc, dědeček a pradědeček, pan

Josef Ka z d a

Zesnul tiše v Pánu, odezdán do vůle Boží v sobotu dne 14. dubna 1951 o 3. hodině ranní ve věku 79 let.

Pohřeb našeho drahého zesnulého se konal v pondělí dne 16. dubna o 14. hodině z domu smutku č. 9 v Radičevsi do rodinného hrobu v Žatci.

Jménem truchlících:

Zarmoucená rodina.

Malý oznamovatel

Lékařka v Praze hledá samostatnou hospodyně k vedení domácnosti. Přihlášky do adm. t. 1.

Předám zemědělské usedlosti o výměře 8,5 ha a 5,5 ha; úplné hospodářské zařízení. Zájemci hlasujte se na adresu Bohumil Možíš, Polepy 16, okr. Litoměřice.

Krajané v okrese Nový Jičín!

Veškeré překlady z jazyka ruského a polského do češtiny provádí přísežný soudní tlumočník jazyka ruského a polského

Vojislav Štěpánek,
Nový Jičín, Palackého 52.

Pátrám po nynějším místě pobytu Liške-ové, roz. Maluchové. Jakékoliv zprávy zašlete na adresu: Marie Kononová, Smilov č. 11, Perštejn u Kadaně.

Žádám příslušníky rodiny **Vladimíra Kuchynky**, zámečnicka z Hlinska na Volyni o udání místa svého pobytu v ČSR na adresu **Václav Kuchynka**, Polepy č. 12 okr. Litoměřice.

Oznámení

Na čelné dolazy oznamuje pravoslavná duchovní správa v Žatci, že provody v Žatci budou v neděli 6. května, v Liběšicích a Tuchořicích 13. května, v Lipně 20. května. V případě nepříznivého počasí budou se konat provody o neděli později.

Na křtinách u p. Rost. Linhartu v Talinně bylo vybráno ve prospěch pravoslavné církve v Žatci 2.150 Kčs. Štědrým dárcům srdečně děkujeme.

Krajané - krajanko! Nečteš Věrnou stráž na dluh! Použij své první příležitosti k zaplacení předplatného. Věříme, že splníš svou povinnost.

V tomto roce dožívají se naši drazí rodiče **Václav a Barbora Martincovi** ze Skobelky u Horochova 49 let.

Jejich plodný život naplněný prací a odříkáním patřil vždy nám, naší spokojenosti.

Přejeme jim při té příležitosti ještě dlouhá léta zdraví a síly pro radost nás všech.

Děti, dcera a zeť.

V tomto roce dožívá se náš drahý otec, dědeček a pradědeček **Josef Moravec**, narozený v Martinovce na Volyni svých 76. narozenin. Od svých 21 let nastoupil vojenskou službu a střídavě pak působil v Bosně, ve Varšavě a na Sibíři. Před reemigrací žil v Českých Novostavcích na Volyni. Nyní tráví svá požehnaná léta v Oldřichově u Liberce.

Přejeme jemu i sobě, aby ještě dlouhá léta byl mezi námi ve zdraví zachován.

Děti.

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman — Upravil a doplnil Václav Židlický 9. pokračování

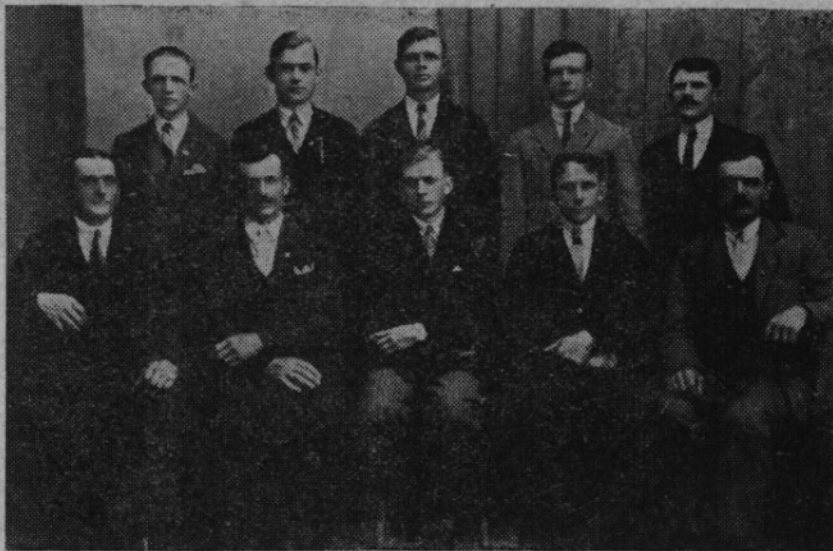
V souvislosti s činností SKM Kupičov navštívil také při svých cestách návštěvách na Volyni obětavý krajaňský pracovník Jindřich Dušek z Prahy. Daroval obci mnoho knih a SKM krásný prapor s vyobrazením sv. Václava a bl. Anežky České s hesly.

Kupičovské SKM vedle své náboženské a osvětové činnosti pěstovalo také sport. Hrál se hlavně volejball a zvláště hodně bylo cyklistů. Jeden z nejlepších byl Jaroslav Zápotocký, který po několika letech při cyklistických závodech obdržel první cenu. Jeho sportovní zdatnost se osvědčila r. 1935. Tehdy, již v době protičeské propagandy na Volyni, zaútočilo na něho a jeho bratra Josefa 14 Poláků z Ostrova a 10 četníků. Oba bratři byli tak udatní, že se nejen ubránili, ale rozehnali útočníky. Po této púťce bylo na ně podáno 14 udání k soudu v Kovli; k přelčení však nikdy nedošlo, neboť každý žalující se s nimi na konec přišel udobřit, aby po soudu nedostal od Čecha výprask znovu.

V Kupičově byl velmi činný odbor (kolo) České matice školské, o němž se ve zprávě o činnosti jednotlivých odborů z r. 1933 píše, že zasluhuje zvláštní pozornosti. Odbor ČMS v Kupičově byl založen r. 1925, měl 101 členů a byl téměř nečinným. V r. 1930 prožil řadu intrik, které podřývaly jeho činnost až teprve r. 1931, když do Kupičova přišel učitel Josef Kredba, vzchopil se k čilé práci a od těch dob byl jedním z nejčinnějších odborů. Je to vidět i po stránce hospodářské: v pořadí odborů dle výše darovaných obnosů s členy skými příspěvky je Kupičov druhý hned za Čs. besedou ve Varšavě. Rovněž v Týdnu matice, kdy byly u příležitosti desátého výročí trvání ČMS pořádány sbírky, v Kupičově sebrali J. Tošner, V. Houžvíc, V. Jankovec, B. Gregora, J. Benda a J. Tošner 163 zl., tj. nejvíce ze všech obcí na Volyni.

Činnost odboru ČMS v Kupičově se však projevila daleko více přímo v obci. Hlavně zásluhou ČMS bylo možné zvyšovat stále počet vyučovacích hodin češtiny ve škole a vzdělávat děti v mateřském jazyku.

Kolo ČMS v Kupičově mělo zvláště bohatou knihovnu: 300 kusů učebnic a mnoho knih, většinou darovaných. Zásluha na zdárném chodu prací ČMS v Kupičově patří především odboru Josefa Toš-

Výbor kola České matice školské v Kupičově.

nerovi a jednateři Václavu Houžvici, který se funkce ujal r. 1930.

Ale i po stránce hospodářské Kupičov ožívá. Čte se odborná literatura, objednávají se nové hosp. stroje, které ulehčují práci, jsou pořádány kursy n. př. hospodářské atd. Tento nový duch přímo povznášá obec. Uplatňují se nové myšlenky a nové způsoby práce.

Tak bylo v r. 1933 založeno v Kupičově konsumní družstvo „JEDNOTA“. Mělo 108 členů s plným podílem 20 zl., 40 členů s polovičním podílem a 52 členů se čtvrtinovým podílem. Začalo s vkladním kapitálem 750 zl. Během jednoho roku zřídilo dvě prodejny a jak je zřejmé z bilance z r. 1934, která vykazuje čistý zisk za 1 rok činnosti 2.466 zl., vedlo si velmi dobře. Přispívalo k tomu hlavně pochopení občanů, kteří ze začátku sice neměli přílišnou důvěru k tomuto novému podniku, ale brzy poznali jeho výhody i význam a plně jej podporovali.

Družstvo zaměstnávalo 9 lidí a průměrný roční obrát činil 60.000 zl., což je jistě částka velká. Ve výroční zprávě družstva z r. 1934 se píše, že obec získala tím, že občané nakupovali místo v židovských krámech v prodejních družstevních nejméně 10.000 zl. za jeden rok.

Tento podnik, v jehož čele stáli Václav Houžvíc, Jaroslav Tošner, Karel Půlpytl a někteří činitelé z občanů polských, přinesl obci velkou podporu pro její rozkvět.

Za takto slibného rozvoje Kupičov se stával důležitým středis-

tem v kraji. Měl již dříve své lékaře, jako Antoše Lukaševiče a Kostíka. Nyní zde působili Miron Nemoškaleňko a MUDr. Josef Krynický. Každé dva měsíce pak konaly se v Kupičově trhy, na které se sjížděli lidé z dalekého okolí. K popularitě Kupičova přispěla nemalou měrou kupičovská dechová hudba, která byla známa v každé vesnici v okolí a získala si prvenství i na některých krajských soutěžích.

Kupičov měl dvě kapely. U jedné byl kapelníkem Jan Židlický, druhou řídil Václav Toman. Po nich vedli kapely o dobré úrovni Josef Židlický a Jaroslav Židlický. Nejlepší hudbu měl Jaroslav Židlický. Čítala 18 členů a propagovala všude českou hudbu i koncertní. Kapelník Jar. Židlický zkomponoval také řadu skladeb, jako n. př. symf. báseň „Wanda“ na thema polské pověsti, složil hudbu ke známé operetě K. Půlpytla „V poutech lásky“, jejíž některé písničky se staly „volynskými“. Za II. svět. války byl kapelníkem u voj. hudby III. brigády čs. voj. jednotky v SSSR.

Dobrymi vojenskými kapelníky se stali také členové kupičovské české hudby Josef Pavlík (v Bresku) a Černý (ve Vladimíru—Volyňském).

O komponování se pokusil rovněž mladý Josef Toman, jehož valčíky „Vzpomínka z mládí“ a polka „Nezapomeň“ vyšly tiskem v r. 1934 a byly hrány i v Praze. Josef Toman je znám také jako autor několika básnických sbírek, v nichž prostými verši zpívá city volyň-

niho práva není vstup dovolen. Společnými se stávají hlavní výrobní prostředky, stejně jako zúžitkování půdy. Aby mohlo být lépe využito traktorů a zemědělských strojů a aby hospodaření mohlo se dít na vědeckém základě, spojují se všechny pozemky do několika velkých souborů (masivů). Člen družstva si ponechává pro své soukromé obdělávání 0,2 — 0,5 hektaru půdy. Avšak půda, kterou přinesl jako vklad do družstva, považuje se za jeho soukromý majetek. Tažný dobytek je společný, avšak každá usedlost, která vstoupila do družstva, může mít malý inventář k práci na pozemku soukromě obdělávaném, dále může mít jednu krávu nebo jednu až dvě kozy, jednoho až dva vepře a tři až pět ovcí a neomezené množství drůbeže.

Práce je organizována podle společných zásad. Všichni členové družstva jsou povinni pracovat; námezdní práce je zakázána.

Po provedení sklizně je družstvo povinno splnit příslušné státní dávky, zaplatit státu za osivo, za hnojivo a v naturálních uhradit práci strojů—traktorových stanic. Jistou část sklizně musí být pamatováno na osevní, pícní a rezervní fond a část produkce se prodá. Ze zbývajících množství sklizně jde 7,3 % do nedělitelného fondu, 2,7 % do různých jiných fondů a 90 % se rozdělí mezi členy kolektivů. Aspoň dvě třetiny důchodů se rozdělí mezi členy družstva podle odpracovaných dní a nejvýš jedna třetina se rozděljuje mezi členy podle výměry pozemků do družstva vložených.

Charakteristické je tempo rozvoje družstevnictví v Bulharsku. Ke dni 1. ledna 1950 bylo tam 1.600 kolektivních hospodářství, zahrnujících 156.483 usedlostí a majících dohromady 550.836 hektarů půdy. Ke dni 1. srpna 1950 vzrostl počet usedlostí, jež se spojily v družstva na 277.937, t. j. na 26,3 % všech zemědělských usedlostí a množství půdy obdělávané v družstvech činilo k uvedenému datu 1.119.603 hektary, čili 23 % veškeré obdělávané půdy. Ve združ-

stevňování nastal základní obrát: střední rolníci hromadně vstupovali do kolektivů. Ke dni 1. listopadu 1950 bylo v 2.562 družstvech spojeno už 522.171 zemědělských usedlostí, čili 48 % všech usedlostí. Těmto družstvům náleželo 43,6 % veškeré obdělávané půdy. Správná politika bulharské komunistické strany, boj s buržoasními živly a s „levičáckými“ úchylkami, boj za upevnění svazku se středními rolníky, opírání se o chudinu a rozhodný boj s kulaky — to všechno zabezpečilo úspěch.

Podle zkušeností kolchozů v Sovětském svazu v bulharských zemědělských družstvech byla jako hlavní forma organizace práce doporučena stálá pracovní brigáda.

V Polsku bylo začátkem 1950 celkem 243 zemědělských družstev a ke dni 1. ledna 1951 jich bylo 2.200. Jen v únoru letošního roku bylo v Polsku zaregistrováno 135 nových kolektivních hospodářství.

V Maďarsku bylo v březnu loňského roku 1.760 zemědělských družstev a koncem roku 1950 - 2.229 družstev, v nichž je sdruženo na 90.000 zemědělských usedlostí s celkovou výměrou půdy 811.000 jiter, což je přes 462.000 hektarů.

V Rumunsku bylo v březnu loňského roku 184 kolektivních hospodářství a v říjnu jich bylo už 1.006, v nichž bylo sdruženo 58.700 rolnických usedlostí. Kromě toho se na podzim roku 1950 přes 193.000 pracujících sdružilo ke společnému obdělávání půdy. Dnes je v Rumunsku celkem 1.029 kolektivních zemědělských hospodářství, která sdružují 65.974 chudých a středních zemědělských usedlostí s celkovou výměrou půdy 268.640 hektarů.

Skoro v polovině všech československých vesnic jsou jednotná zemědělská družstva, nebo jsou tam zřízeny přípravné výbory pro založení těchto družstev. Roku 1950 zorale 3.279 družstev meze

a hospodaří společně na pozemcích měřících celkem přes milion hektarů.

Družstva v zemích lidové demokracie dělí se na několik typů: v albánských družstvech ve většině polských a v části československých zemědělských družstev, jakož i v rumunských kolektivních hospodářstvích jsou hlavní výrobní prostředky společné, stejně jako půda, a rozdělení čistého důchodu děje se jen podle odpracovaných dní; naproti tomu v bulharských, maďarských, částečně polských a z větší části v československých družstvech rozděluje se důchod hlavně podle odpracovaných dní a částečně podle výměry pozemků jednotlivých členů družstva.

Ovšem ona část důchodu, která se rozděluje podle výměry pozemků jednotlivých členů družstev nemá nic společného s kapitalistickou rentou vůbec, ani s absolutní zemědělskou rentou zvlášť. Veliký význam pro úspěšný rozvoj zemědělských družstev má ta okolnost, že se pracující zemědělci ze zemí lidové demokracie seznamují přímo s organizací práce v sovětských kolchozech a s životem kolchozníků. Početné delegace polských, československých, bulharských, albánských, rumunských a maďarských rolníků dlely v Sovětském svazu a pozorně se seznamovaly se sovětskými zkušenostmi.

Někteří kulaci se pokoušejí proniknout do družstev, aby je rozložili zevnitř. Ale jak pracující rolnictvo úspěšně láme odpor kulaků za pomoci státu a pod vedením komunistických a dělnických stran. Dnes kulacká hospodářství mají v celkové zemědělské produkci země lidové demokracie dosud značný podíl. V Maďarsku jim na př. patří 13 % nejlepší orné půdy. Avšak za pomoci SSSR zemědělství země lidové demokracie vstupuje pevně na cestu socialismu.

Podle čas. Nevoje Vremja

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

10. pokračování

XIV

Havlíkův povzdech působil tísnivě i na ostatní. Schýlili hlavy a zamysleli se nad posledním Havlíkovým výrokem. Ve světnici bylo ticho, které rušil jen šelest trhaného peří

Venku zaštěkal pes a pak se ozvaly na zápraží čísi kroky. Bylo již hodně pozdě. Lidé kolem stolu se podívali jeden na druhého. V jejich očích bylo možno zpozorovat zvědavost, vzbuzenou příchodem pozdní návštěvy. Vrzly dveře a v sňi se ozvalo hlučné dupání. To si pozdní návštěvník oklepával sněh z bot.

Tvrdlík šel otevřít dveře. Do světnice vešel, celý zasněžený, soused Horák.

„Nesu vám novinu, zvěstoval, sotva že dal pozdravení.

„Co se stalo?“ lidé u peří se takřka vylekali.

„Nu, není to nic strašného,“ usmál se Horák. Nemusíte se ničeho lekat. Jak víte, starosta byl dnes ve volosti a přivezl dopis. A hádejte odkud?“

„Z Čech?“

„Kdepak z Čech. Z Ameriky!“

„Z Ameriky? A sem? Od koho?“ sypaly se otázky.

„Tak vám to povím. Od Václava Hamáčka.“

Kdyby byl v tu chvíli sjel mezi přítomné blesk, nebyl by tak překvapil, jako tato zpráva.

„Opravdu. Od Václava,“ opakoval Horák. „Píše o tom svým rodičům. Odejel tam s tou Polačkou.“

Takhle podivnou zprávu zde ještě neslyšeli, ce je osada založená uprostřed těch černých lesů. Četné zraky zabloudily k místu, kde seděla u stolu Věra Havlíková. Zdálo se, že v ní není dechu. Bledá, oči skloněné někam pod stůl a jen ruce sotva znatelně se pohybovaly nad hromádkou sedraného peří.

Toho večera se rozcházeli z drani hodně pozdě.

Venku padal z temné oblohy sněh ve velikých chomáčích.

Když šla Věra domů, šel s ní Jarouš Lubů. Šli vedle sebe úzkou, sněhem vyšlapanou cestičkou. Nemluvíli.

Z temné oblohy padaly velké chomáče sněhu a tiše zasypávaly jejich hluboké šlépěje.

Podivné zprávy začaly kolovat po českých osadách na Volyni. Zalétly do každé víscky a do každé samoty a byly tak divné, že lidé nad nimi povážlivě vrtěli hlavami a nechťeli jim ani věřit.

„Kdož ví, co je na tom pravdy. Vždycky se toho napovídá a když přijde co k čemu, není z toho nic,“ — usuzovali jedni.

„Není šprochu, aby nebylo pravdy trochu,“ — rozvažoval zase Horák a učitel Havlík se přidal k němu.

Ve světnici u Černínů se jednoho večera hovořilo tak vážně, jak se snad v celé obci za dobu jejího trvání dosud nehovořilo.

„Já říkám, že jsou to jen povídačky,“ tvrdil Luba. „Rusko potřebovalo do těchto končin dobré hospodáře a tak nás sem vzalo. My hospodaříme dobře. To je vidět na těch rozdílech, jaké jsou viditelné i pro slepého třeba na naší obci a tady tou sousední mužickou. Při tom oni jsou zde již od pradávna a my jsme nedávno přišli do divokých lesů. Tohle věděly carské úřady napřed a aby nám vyšly něčím vstříc v novém domově, tak nám daly nějaké ty výsady. Tak je to. A já nevím, proč by nám dnes ty výsady měly brát.“

„Je to všechno hezké, co říkáš,“ dosvědčil Horák, „ale kdyby ničeho nebylo, kde by se vůbec vzaly pověsti, že nám bude zakazováno naše náboženství, že budou zavřeny české školy, rozpuštěny volosti a že budeme také sloužit v ruské armádě?“

„Já mám za to, že to všechno může být pravda,“ přitakával vážně Havlík. „Car nás sem dostal, vracet se domů nemůžeme a tak nám ty výsady klidně mohou vzít. Není přece možné, aby na trvalo pro nás platily výjimky, které nemá místní obyvatelstvo. Co by tomu místní lidé řekli?“

„To je pravda,“ souhlasil i Kofena. „Vždyť i tak ti lidé říkají, že jsme přišli zasednout jejich půdu.“

„Tak vidíte, a tohle je dostatečný důvod k tomu, aby se naše výsady odbouraly,“ ujišťoval Havlík, učitel.

„Ono se prý už delší dobu jednalo kdesi u Rovna o tom,“ začal malý Havlík, „aby všichni Češi, usazení v Rusku, byli jednoho náboženství. Ale kdepak Češi a dohodnout se! Nedohodli se a je proto možné, že v tom udělají úřady pořádek samy.“

„Jenom že tady se nebude jednat jenom o víru,“ upozorňoval Horák, to padnou především české volosti a školy.“

Luba se zasmál.

„Vy si už sami malujete čerta na zeď. Dosud nic nevíme a už málem že umíráme strachy, co se všechno stane. Že by zavřeli české školy? Nejsme na to zvyklí ještě z Čech, že nám byly české školy odprávy? A stalo se nám něco? Nic! Tak se nám nestane ani tady. Když nám české školy vezmou, tak budeme svoje děti učit doma. A co se týká víry, taky se nato nedívám s obavou. Chodím často do pravoslavné církve a docela se mi to tam líbí. Můj syn, když se chtěl oženit, přijal pravoslaví a stal se z něho špatný člověk? Nestal! Tak se ani nám nic nestane, když přijmem pravoslaví všichni. Děti, co se tady narodily, jsou pokřtěny pravoslavně a jsou takové samé, jako ty ostatní. Tak jaký pak strachy.“

„Mně se zdá, že mlátíme prázdnou slámu,“ zasáhl do řeči Černín. „Dosud nic nevíme a děláme si zbytečné starosti. Já bych myslel, že by bylo nejlépe, rozjet se do Lucka a tam bychom se zajistě něco kloudného dozvěděli.“

„To je dobrý nápad. Já pojedou do Lucka pro železo a tak se může se mnou někdo svést,“ vybízel Luba.

„Já pojedou,“ přihlásil se učitel Havlík.

Druhý den Havlík oznámil dětem, že se zítra neučí a jel s Lubou do Lucka.

Jedním, kdo na všechny tyto pověsti, které krajem kolovaly, nejvíce myslel, byl Horák. A měl k tomu vážné důvody.

Horák měl v Čechách bratra, kterého vyzval, aby se přestěhoval do Ruska. Podle posledních zpráv, které od bratra dostal, je zřejmo, že brzy do Ruska přijede. A co se stane, jestli se zde nebude moci usadit?

A v Horákovi pomalu uzrávalo rozhodnutí.

Havlík s Lubou se vrátil z Lucka a potvrdili zprávy o tom, že české volosti zastavují svoji činnost a také české školy jsou převáděny na ruský jazyk vyučovací. A čeští lidé, po dlouhém hádání o věcech náboženských, přestupují na pravoslaví.

Starý havran, věrný strážce svého věkovitého dubu a nové, pod ním se rozkládající vesničky, byl nyní svědkem podivných událostí.

Stávalo se, že v pozdních večerních hodinách vyjel z některého dvora povoz, na němž seděli všichni členové rodiny a tento povoz se vracel teprve za dlouhou dobu, někdy až k ránu, domů.

Havran měl rád v noci klid a když jej vracející se povoz svým rachotem probudil ze sladkého spánku, přivítal jej zlostným skřekem. Kam to asi ti podivní lidé jezdí za noci? — mudroval ve své opelichané hlavě starý opeřenec. Ale ať se dohadoval jak chtěl noční cestování obyvatel jeho vsky zůstalo pro něho hádankou.

Až pak jednou vyslechl hovor Horáka s Lubou.

„Dneska v noci jsi někam jezdil. Kde pak jsi byl?“ tázal se Horák kováře.

„Kde? Tam, co ty jsi byl minulý pátek,“ dobrácky se chechtal Luba.

„Horák se zasmál také a plácl těžkou dlaní do širokých zad kováře.

„Pojď, dáme si na to kalíšek. Havlíček naleje. Von tam pojede zejtra, ale pojede ve dne. Je to jinší kabřík než my, co?“

„My jsme vlastně báby. Mohli jsme jezdit taky ve dne a nedělat s tím tajemství. Za to by se vlastně člověk neměl stydět, když přijímá jinou víru.“

A starý havran viděl ještě jednu věc, také v této obci poprvé: Kovář Luba a sedlák Horák šli domů toho dne hodně pozdě. Cesta musela být nějak zvlášť kostrbatá, poněvadž oba často zaklopýtali. Bylo jim však při tom veselo. Luba si notoval hlubokým basem: „Jaký je to hezký, dva kováři český, dva kováři na rynku.“

Horák se snažil najít tenor a nepřírozeně vysokým hlasem zpíval zase svoji: „Ach synku, synku, voral-li si.“

A podivné zprávy kolovaly dále po českých osadách Volyně; zaleťaly do každé vsky a do každé samoty.

XV.

Pravidelným hostem, který od některé doby nejméně dvakrát v týdnu navštěvoval naše vystěhovalce, byl Motl. Měl už úplný přehled o tom, kdy v které domácnosti budou potřebovat balíček cukru, nějaký funt sole, nebo koření do jitrnic. Kromě toho přinesl maminkám nějaké šátky, kus kanafasu na zástěrku nebo podhlavníci. Zkrátka — Motl byl obchodním domem našich kolonistů. Nejen že donesl potřebné věci, ale

také kde co zkoupil, ať už to bylo půl kopy vajíček, koule másla, nebo i nějaký ten pud obilí.

Sedláci sice věděli, že Motl na nich vydělává, ale usuzovali, že je lépe Motlovi zaplatit o něco dráže, než pro každou maličkost jezdit do města. Zvláště v době pilných zemědělských prací se taková cesta nevyplácí.

O tom, jaké plány Motl spřádá, neměl nikdo ani tušení.

Ten dlouho obcházel Kořenovo hospodářství a okukoval chalupu. Až pak jednou si dodal odvahy, zašel ke Kořenovi a bez dlouhých okolků začal:

„Pane Kořena, pronajměte mi u vás dvě světnice.“

Kořena se nechápavě zadíval na Motla.

„K čemu?“

„Budu u vás bydlet a otevřu tady krám.“

Potom dlouho odůvodňoval Kořenovi své předsevzetí a vysvětloval mu, jaké to bude mít výhody nejen pro Kořenu, ale i pro celou obec, když budou mít takový obchod, v němž dostanou vše, co budou potřebovat, aniž by museli jezdit do města.

Kořena váhal s odpovědí. Trvalo mu několik dní, než se rozhodl.

Sousedé se nemálo podivili, když se rozléta zpráva, že Motl pouští mlýn a stěhuje se ke Kořenovi, kde zakládá obchod. Nenamítali nic proti tomu, poněvadž uznávali že to konec konců bude výhodné, když budou nakupovat doma.

Motl byl se stěhováním brzy hotov. Několik kousků rozvrzaného nábytku, trochu hadrů svázaných do ranečků, to bylo asi tak celé Motlovo jmění. Kořena to všechno přivezl ve svém fasunku a ještě na vrchu seděly Motlovy naděje ratolestě.

Za několik dní byl Motlův krám otevřen. Sestával vlastně z jediné malé poličky, umístěné v obyvací místnosti. Soudek se slanečky a krabice s kolomazí stála v sňi.

Lidé přicházeli nakupovat více ze zvědavosti než ze skutečné potřeby a Motl byl samá ochota. Málem že se nezlomil v kříži od samých úklon a zvaní na přístě.

Brzy po té pořídil si Motl vozík a koníka. Vozík byl již hodně rozvrzán, ale to Motlovi nevadilo. Rovněž mu nevadilo, že jeho koník byl neurčité barvy a že na jeho kyčlích bylo možno všesť klobouky. O stáří valáška dělali sousedé vtipy, že s tímto koněm putovali v biblických dobách Motlovi soukmenovci po poušti. To všechno si Motl nepřipouštěl k srdci a byl se svým novým zaměstnáním spokojen.

Méně spokojen byl správce Januševič.

Nejdříve se snažil Motlovi rozmluvit, aby ze mlýna neodcházel, ale záhy se přesvědčil, že žádné rozmlouvání nezviklá Motla v jeho předsevzetí. Motl zrušil nájemní smlouvu a mlýn byl bez správce. Januševič si marně lámal hlavu, koho nyní do mlýna jako nájemce dosadí, ale ať přemýšlel jak chtěl, nemohl na nikoho vhodného přijít. Potom ho napadlo, že by to měl zkusit u Čechů. Jsou to šikovní lidé a což kdyby se někdo odvážil jít do mlýna? Neslyšel sice nic o tom, že by byl mezi nimi nějaký mlynář, ale což pak je k takovému mlynářství na zastaralém škohrtálku třeba velkého umění?

Navštívil české osadníky, zašel k Horákovi a — trefil dobře. Horák, který v nejbližší době čekal příjezd svého bratra, přišel na myšlenku, že by se mohl bratr usídlit ve mlýně.

Horák byl okamžitě rozhodnut. Slíbil Januševičovi, že mlýn se svým bratrem převezme a Januševič byl spokojen.

Horákův bratr přijel. Podivil se nemálo, když se dozvěděl, že má být nájemcem mlýna, ale nevzpíral se. Ztratit zde nic nemůže, usuzoval, a živobytí to přece jen dá.

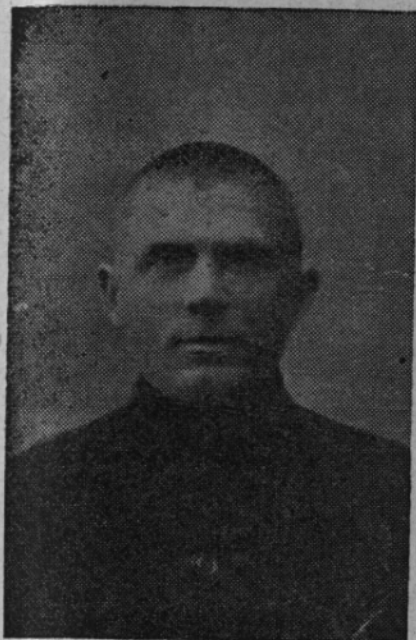
Mlýn tedy dostal nového nájemce.

Však to také brzy bylo vidět.

Začalo to úklidem ve mlýně, kde musel zmizet všechn, snad již kopuleť prach, zmizely pavučiny a došlo i na důkladné vyčištění celého zařízení.

Danylo, který zůstal ve mlýně i nyní, nejdříve na nový pořádek bručel a mínil, že je to zbytečné, že prý to stejně lepší mouku nevyrobí. Když však poznal, jak mlýn „prokoukl“, pochvaloval si, že je to „duže fajn“, vysoukal pořádně rukávy a dal se sám do úklidu i tam, kde na to ani Horák nemyslel. Uklidil dvorek, opravoval hráz a nahlédl i pod mlýnské vodní kolo, zda je tam také vše v pořádku. Ku podivu, ten Danylo, který za dob Motla se sotva pohyboval a byl ke všemu nevšímavý, pojednou jako by se stal jiným člověkem. Bylo ho všude plno, nedovedl chvilku zahálet a novému správci byl by stavu splnit i v očích vyrčené přání.

Pokračování

Dne 2. března t. r. uplynuly 4 roky od tragické smrti našeho drahého Josefa Tůmy z Moskovštiny na Volyni.

Vzpomínáme na tebe a nikdy nezapomeneme!

Kéž je ti země lehkou!

Manželka a děti.

Vzpomínáme u příležitosti druhého výročí smrti památky naší drahé babičky Pavlíně Tůmové z Moskovštiny na Volyni. Zemřela dne 16. 12. 1948.

Nechť odpočívá v pokoji! Vždy s láskou vzpomínají

vnuci.

S nezměněnou bolestí v srdcích oznamujeme všem přátelům a známým, že 15. dubna t. r. byly tomu tři roky, kdy neočekávaně dotlouklo srdce našeho drahého otce, dědečka a pradědečka Jaroslava Vignera ve stáří 82 let, narozeného v Čáslavi. Jako tříletý chlapec přijel s rodiči na Volyn. V době, kdy byl Malín napaden fašisty, upálili mu ženu, dceru a dva syny s rodinami. Po dlouhé pouti cizinou našel svůj věčný klid v rodné zemi.

Odpočívá na tichém hřbitůvku v Novém Malíně.

Kdož jste ho znali vzpomeňte s námi!

Vzpomínají a nikdy nezapomenou:

Marie a Anna — dcery, vnuci a pravnucci

S bolestí a žalem stále vzpomínáme památky našeho syna Měčislava Jančí, nar. 29. III. 1920 v Kuňově, okr. Plužno, Kamenec - Podolské obl. Vstoupil do československé armády v Buzuluku dne 9. III. 1942 a padl v těžkých bojích u Sokolova dne 8. III. 1943.

Spi sladce, drahý synu, v daleké ruské zemi. Vždy s láskou budeme vzpomínat tvé upřímné povahy, dobrého srdce.

Kdo jste ho znal, věnujte mu s námi tichou vzpomínku.

Truchlíci rodiče:

Josef a Anna Jančovi.

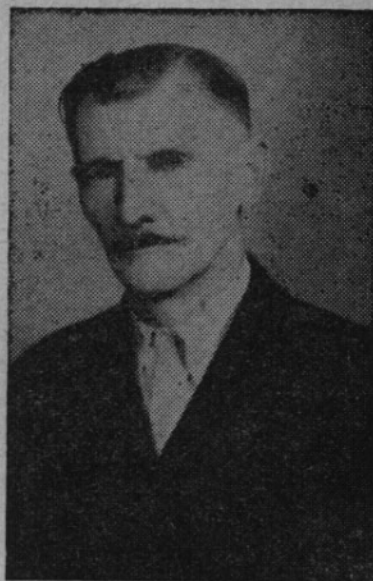

Dne 23. listopadu 1950 uplynul rok od tragické smrti naší drahé Justýny Vondrákové.

Klademe při té příležitosti na její hrob kytky nehynoucích vzpomínek.

Sestry.

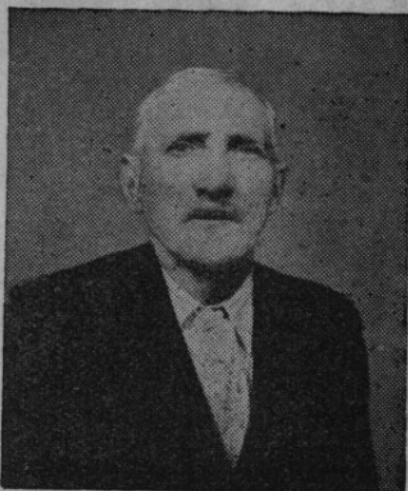
Se slzami v očích a bolestí v srdcích oznamujeme, že dne 17. 2. 1951. zhaslo tiše ve státní nemocnici v Chomutově, zlaté srdce našeho drahého tatínka a dědečka

Antonína Valentý, nar. 22. III. 1892 v Hlinsku, poslédně bytem v Dorostaji na Volyni. Tělesné pozůstatky zesnulého byly převezeny na místní hřbitov v Radonicích u Kadané a tam k věčnému spánku uloženy.

Drahý tatínku! Spi sladce věčný sen, v našich srdcích a vzpomínkách budeš žít stále.

Truchlíci manželka, děti a vnoučata.

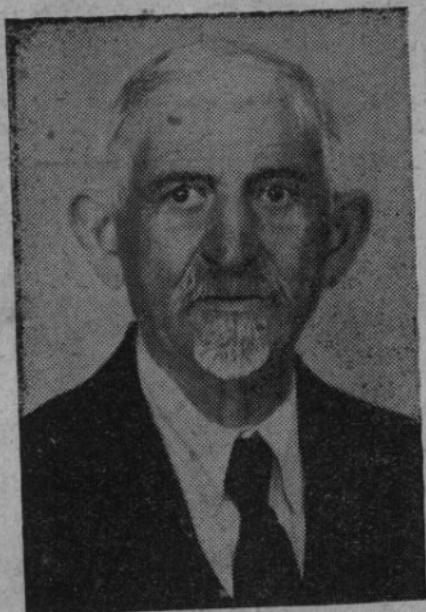
S bolestí oznamujeme všem přátelům a známým, že 7. února 1951 odešel od nás navždy náš drahý Václav Janák.

Drahý tatínku! Po celoživotní práci a lopocení na daleké Volyni dejž Vám Bůh klid a mír v české zemi.

Prosíme všechny, kdož jste ho znali o tichou vzpomínku s námi.

Manželka, děti a vnuci.

Blahopřání

S nezmenšenou bolestí v srdcích vzpomínáme prvního výročí smrti našeho manžela, otce a dědečka **Karla Pastyřika** nar. 4. 11. 1871 v Plosce na Volyni. Jeho srdce dotlouklo po krátkém pobytu ve vlasti dne 24. 1. 1950.

Odešel jsi navždy z kruhu naší rodiny, kterou jsi tolik miloval, ale v našich srdcích budeš žít stále! Prosíme všechny, kdož jste znali jeho dobré srdce a veselou mysl, vzpomeňte s námi. Odpověvej v Pánu!

S láskou vzpomínají manželka, dcery s rodinami a všechny přibuzenstvo.

Oznámení

Oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustil náš vroucně milovaný otec, tchán, strýc, dědeček a pradědeček, pan

Josef K a z d a

Zesnul tiše v Pánu, odevzdán do vůle Boží v sobotu dne 14. dubna 1951 o 3. hodině ranní ve věku 79 let.

Pohřeb našeho drahého zesnulého se konal v pondělí dne 16. dubna o 14. hodině z domu smutku č. 9 v Radičevsi do rodinného hrobu v Žatci.

Jménem truchlících:

Zarmoucená rodina.

Matěj oznamovatel

Lékařka v Praze hledá samostatnou hospodyní k vedení domácnosti. Přihlášky do adm. t. 1.

Předám zemědělské usedlosti o výměře 8,5 ha a 5,5 ha; úplné hospodářské zařízení. Zájemci hlaste se na adresu Bohumil Možíš, Polepy 16, okr. Litoměřice.

Krajané v okrese Nový Jičín!

Veškeré překlady z jazyka ruského a polského do češtiny provádí přísežný soudní tlumočnick jazyka ruského a polského

Vojtěšlav Štěpánek,
Nový Jičín, Palackého 52.

Pátrám po nynějším místě pobytu Litke-ové, roz. Matuchové. Jakékoliv zprávy zašlete na adresu: Marie Kononová, Smilov č. 11, Peršlejn u Kadaně.

Žádám příslušníky rodiny Vladimíra Kuchynky, zámečnicka z Hlinska na Volyni o udání místa svého pobytu v ČSR na adresu Václav Kuchynka, Polepy č. 12 okr. Litoměřice.

Oznámení

Na četné dotazy oznamuje pravoslavná duchovní správa v Žatci, že provody v Žatci budou v neděli 6. května, v Liběšicích a Tuchořicích 13. května, v Lipně 20. května. V případě nepříznivého počasí budou se konati provody o neděli později.

Na křtinách u p. Rost. Linhartu v Tatinné bylo vybráno ve prospěch pravoslavné církve v Žatci 2.150 Kčs. Štědrým dárcům srdečně děkujeme.

Krajané - krajanko! Nečteš Věrnou stráž na dluh! Použij své první příležitosti k zaplacení předplatného. Věříme, že splníš svou povinnost.

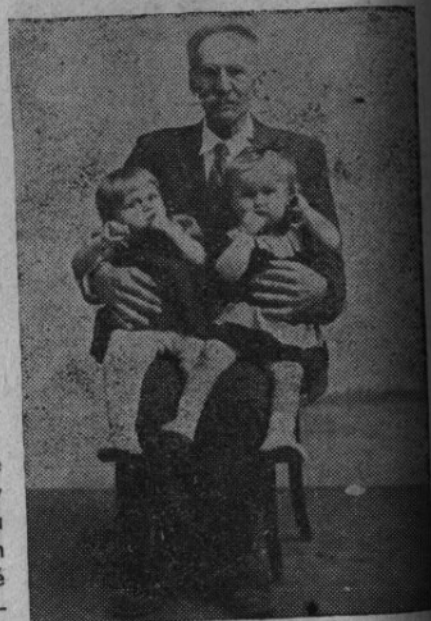

V tomto roce dožívají se naši drazí rodiče Václav a Barbora Martincovi ze Skobelky u Horochova 49 let.

Jejich plodný život naplněný prací a odříkáním patřil vždy nám, naší spokojenosti.

Přejeme jim při té příležitosti ještě dlouhá léta zdraví a sly pro radost nás všech.

Děti, dcera a zeť.

V tomto roce dožívá se náš drahý otec, dědeček a pradědeček **Josef Moravec**, narozený v Martinovce na Volyni, svých 76. narozenin. Od svých 21 let nastoupil vojenskou službu a střídavě pak působil v Bosně, ve Varšavě a na Sibiři. Před reemigrací žil v Českých Novostavcích na Volyni. Nyní tráví svá požehnaná léta v Oldřichově u Liberce.

Přejeme jemu i sobě, aby ještě dlouhá léta byl mezi námi ve zdraví zachován.

Děti.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Vedoucí redaktor Jaroslav Chudoba. Redakce a administrace: Žatec, nám. Velké říjnové revoluce 155, telefon 550. Tisknou Krušnohorské tiskárny, národní podnik, závod Žatec, telefon 374. Dohledací poštovní úřad Žatec. Předplacené na rok 1951 je 150 Kčs. Konto spořitelny č. 728301 Okresní spořitelna a záložna Žatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10268.